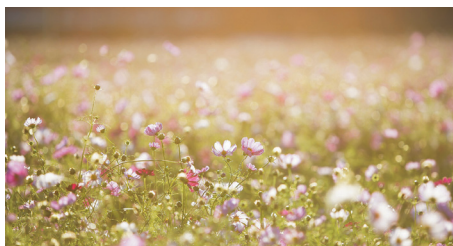

A kaszálás gazdagítja a fajösszetételt

A KÁRPÁT-MEDENCEI LÁGYSZÁRÚ NÖVÉNYTÁRSULÁSOK SZINTE MINDEGYIKÉT AZ EMBERI GAZDÁLKODÁS HOZTA LÉTRE. AHHOZ, HOGY EZEKEN A TERÜLETEKEN GAZDAG ÖKOSZISZTÉMA ALAKULJON KI, MEGFELELŐEN KELL GONDJUKAT VISELNI, ENNEK PEDIG EGYIK MEGHATÁROZÓ MŰVELETE A KASZÁLÁS.

Kaszálás nélkül az ökológiailag értékes gyepek cserjésedni kezdenek. Nem mindegy azonban, hogy ezeken a gyeptársulásokon mikor kaszálunk. Nem a naptár határozza meg az idejét, hanem a terület aktuális állapota, így akár a növénytársulásban kedvező növények terjedését is el lehet érni. A vegetációs időszakban is fontos, hogy nem golfpálya simaságúra kell vágni a területet, hanem változó

tarlómagasságokat hagyva érdemes kaszálni, ami erősíti a természetközeli élőhelyeken zajló folyamatokat: növekszik a növényfajok száma, ez változatos rovarfajokat vonz, miáltal rovarevő madarak fogják látogatni a területet.

A legváltozatosabb, leggazdagabb ökoszisztémák Magyarországon a közel 300 ezer hektárnyi védett gyepterületen találhatóak, amiket a legeltető állattartás alakított ki. Ezt az állapotot a kaszálással sikerült fenntartani úgy, hogy mindeközben a 19. századtól egyre elterjedtebbé vált az istállózás.

A paraszti világban igen sokféle kaszát készítettek. Ezekkel az eszközökkel egy ember egy nap alatt maximum fél hektárt tudott lekaszálni. Általában 8-15 fős kaszás csapatok dolgoztak, de még így is, az egybefüggő legelőkön kis lépésekben haladva sokszor egy hónapig is eltartott a kézi betakarítás. A mozaikossá vált tájban voltak frissen kaszált, le nem kaszált, illetve különböző korú újrasarjadt területek, így az állatok nem veszítették el élőhelyeiket, a növények magot érleltek, és a gyepterület természetes úton megújulhatott, ezáltal rendkívüli biodiverzitás jött létre. Később aztán, a 20. század második felében, gépi betakarításra váltottak, aminek következtében csökkent a terület mozaikossága, beszűkítve ezzel a kaszálók fajösszetételét is. Ennek eredménye lett a napjainkban látott homogén szántóföldi vidék, amit voltaképpen biodiverzitás-sivatagnak is nevezhetnénk.

Bár a kézi kaszálás a leginkább természetbarát területkezelési „technológia”, ma már alig akad olyan ember, akinek kellő tudása és kitartása lenne heteken át kaszálni. Ezért gépekkel próbálják imitálni a hagyományos betakarítást a természetvédelmi területeken, ökológiai gazdaságokban és a városi réteken is.

V. T.